

Hrdelní soudnictví, kriminalita a každodenní život na panství Náchod a v královském městě Nymburce v letech 1513-1620

Tato diplomová práce pojednává o roli kriminality v každodenním životě na náchodském panství a v královském městě Nymburce v letech 1513-1620.

Pokusil jsem se popsat způsob práce městských soudů. Jak přistupovali k jednotlivým deliktům a s jakými svody raněnovověkého práva pracovaly. Provedl jsem statistické vyhodnocení všech kriminálních deliktů, o nichž byl nalezen záznam v náchodském, či nymburském archivu. Pracoval jsem především se smolnými knihami a doplňkovým soudním materiálem včetně ortelních manuálů apelačního soudu, které jsou uloženy v Praze.

Využil jsem moderních historických metod (např. historická antropologie a mikrohistorie) i klasických postupů právní historie. Snažil jsem se objasnit postoje raněnovověké společnosti ke kriminálním deliktům i problematickým fenoménům jako je předmanželský sex, sebevražda, znásilnění a čarodějnictví. Zabýval jsem se také skladnou trestů, které městské soudy vynesly. Dále jsem sledoval fakt, že rozhodnutí soudu bylo možné zvrátit. Soud byl otevřen přímluvám přátel odsouzených, vrchnostenských úředníků i místních kněží.

Došel jsem k závěru, že nebylo velkých rozdílů mezi prací náchodského a nymburského soudu. Je zřejmé, že jako všechny městské soudy v předbělohorských Čechách tvrdě potírali delikty způsobené cizinci, zatímco obyvatelům panství umožňovaly uniknout kapitálnímu trestu. Oba soudy také poměrně stabilně umožňovali obviněným odvolat se k pražskému apelačnímu soudu.

Klíčová slova: raný novověk, kriminalita, každodenní život, sociální dějiny, hrdelní soudnictví